

“Sterke principes: een stand van zoeken”



Diagnostiek als hulpverlening (en omgekeerd)

Dhr. W. Van Parijs

Twee hervormde teams en een klinisch diagnostische
eenheid



Aanleiding: keuzes van de organisatie

- adequater/flexibeler inspelen op:
 - Individueel sterk verschillende zorgvragen (leeftijd, problematiek, ...)
 - unieke zorgvraag als uitgangspunt
 - Steeds wijzigende maatschappelijke vraag
- Subsidiar werken (minst ingrijpende maatregel eerst)
 - Ambulant werken is minder ingrijpend
 - Kwaliteit van de diagnostiek is niet afhankelijk van de aard van de begeleiding
- Keuze om meer emancipatorisch en gezinsgericht te werken

Een proces van enkele jaren

...

- Herschrijven missie en visie
- Uitwerking en verdieping ambulante diagnostische aanbod
- schakelen tussen residentieel en ambulante aanbod
- diagnostiek in semiresidentiële formules
- Uitwerken handelingsplanning samen met ouders
- Leefgroepwerking gebaseerd op kansen en mogelijkheden
- kwaliteitsbeleid
- Versterken hulpverlenend handelen tijdens diagnostische opdracht
- ...

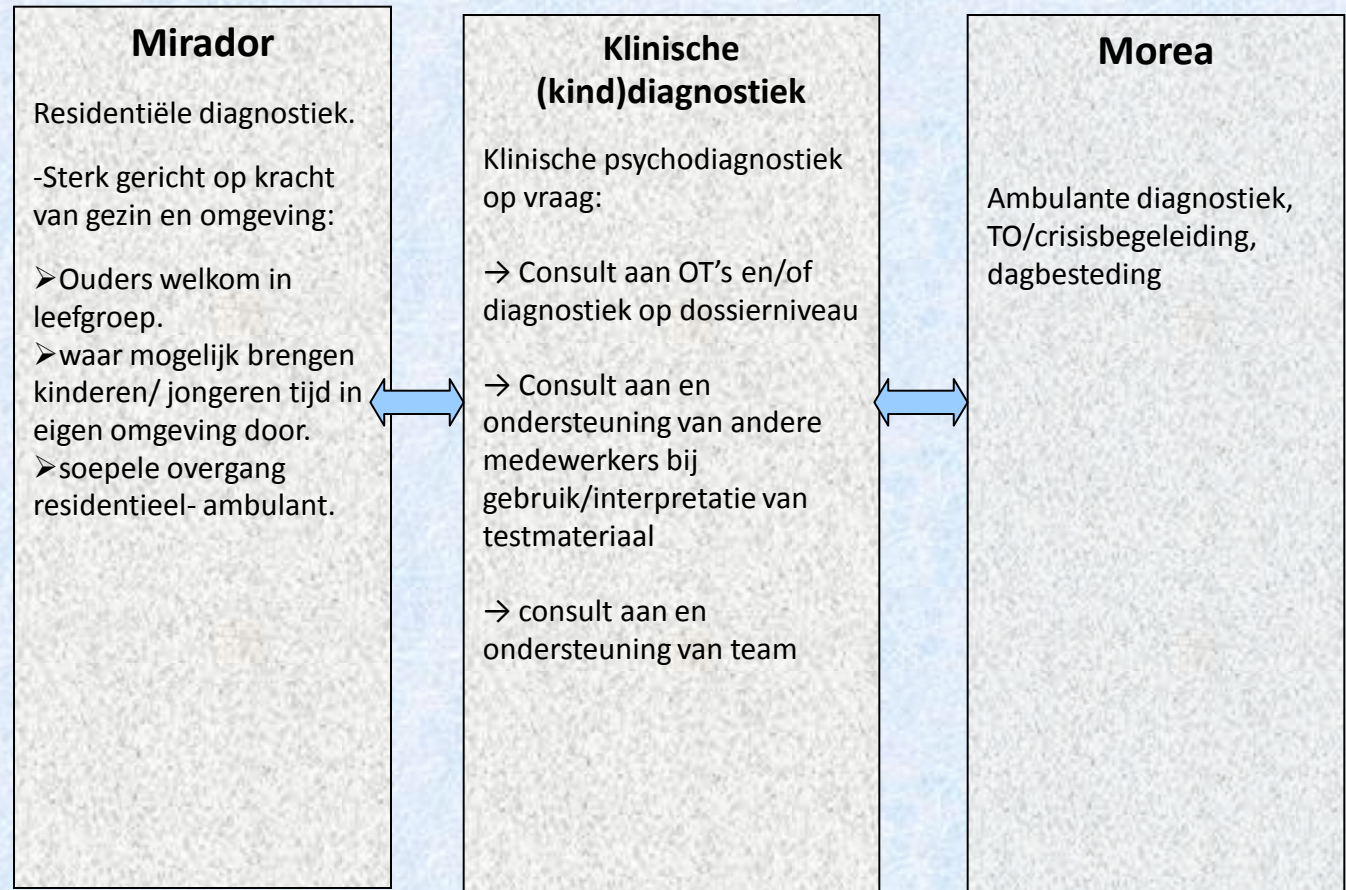
mondt uit in ...

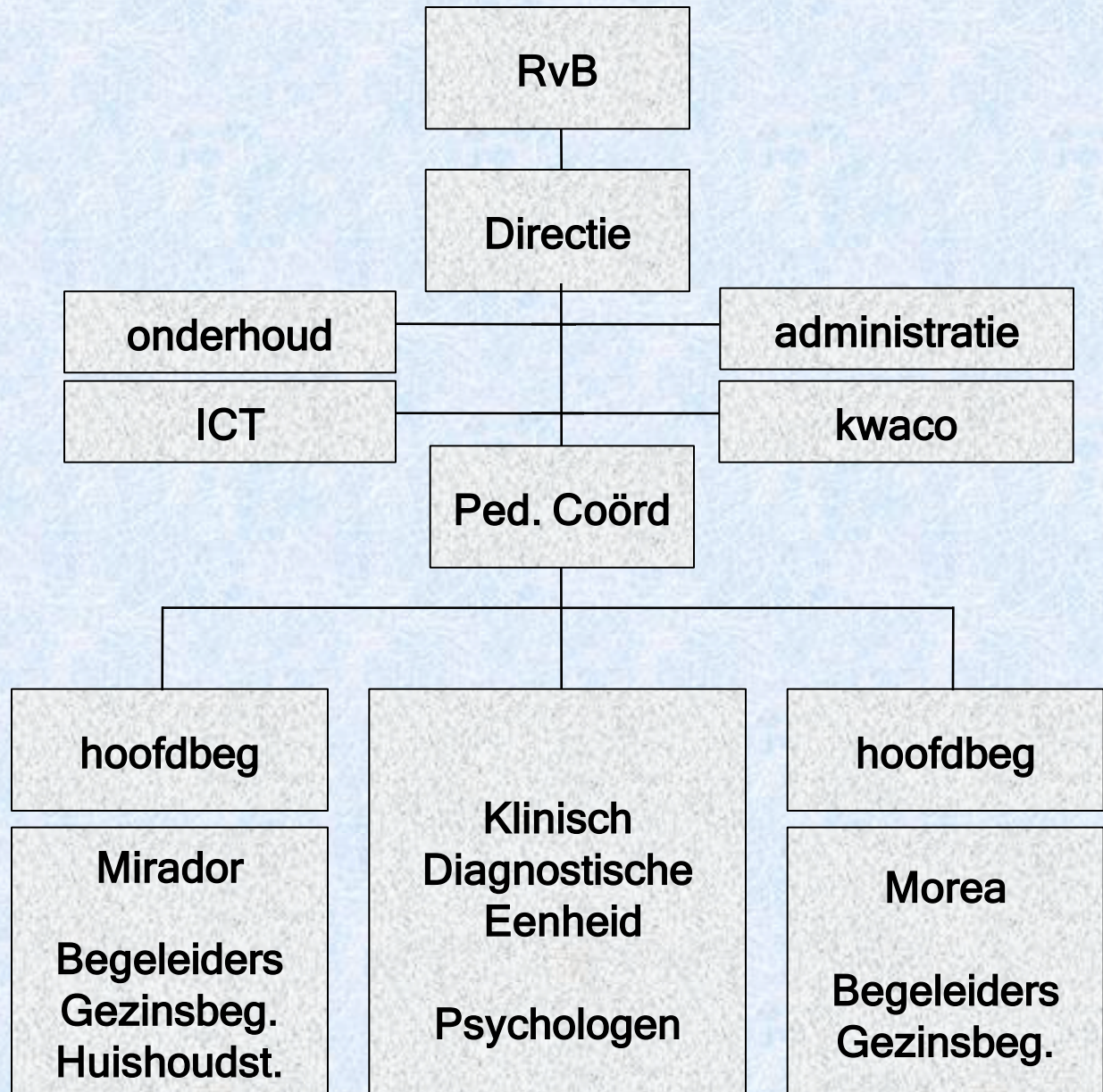
- ❑ Regionaal centrum voor diagnostiek en begeleiding bij problematische opvoedingssituaties
- ❑ Waar ouders en kinderen/jongeren regie hebben over de hulp, binnen aangegeven maatschappelijke grenzen
- ❑ Met unieke arrangementen bij steeds weer unieke vraagstellingen
- ❑ Waarbij we vertrekken vanuit een contextuele, emancipatorische invalshoek.

In de praktijk ...

- A.** Keuze voor 2 vernieuwde teams en 1 diagnostische eenheid
- B.** Handelingsplanning samen met ouders en kinderen/jongeren
- C.** Verdere verbreding en verdieping van (diagnostische) methodes

A. Keuze voor 2 vernieuwde teams en 1 diagnostische eenheid





A. Keuze voor 2 vernieuwde teams en 1 diagnostische eenheid

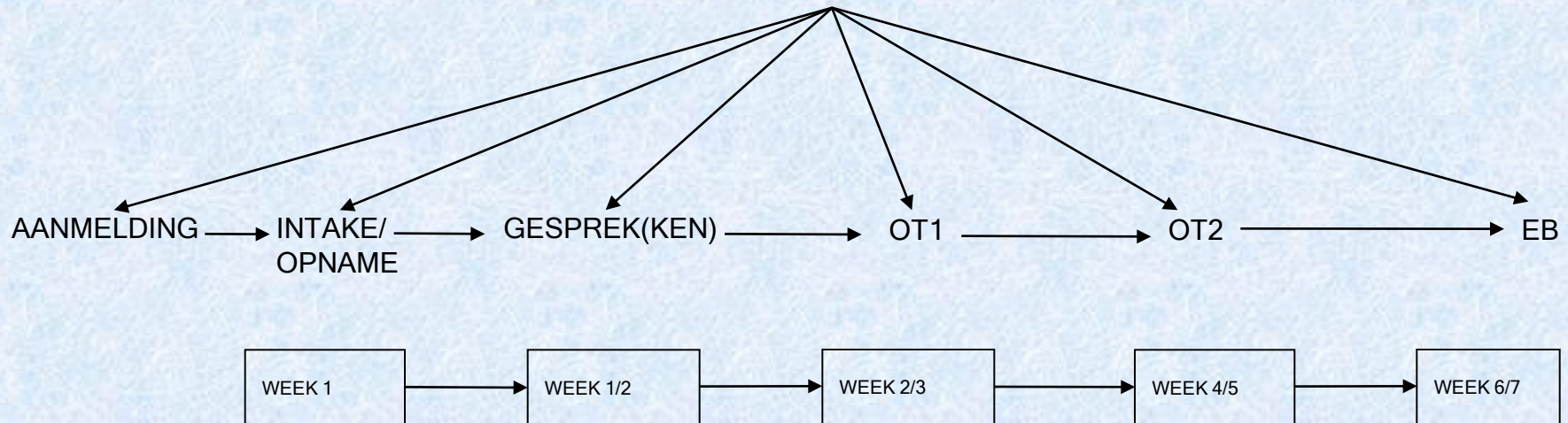
- Groter accent op interdisciplinaire samenwerking
- Aan elk team is 1 verticale leefgroep verbonden
 - Flexibele crisisopvang (ook intern) <-> 'stabiele' leefgroep
- Psychologen sluiten aan bij een team, inzetbaar waar nodig
- Teams staan elkaar bij waar nodig (vakantie/ WE-werking, crisis, ...)

B. Handelingsplanning samen met ouders en kinderen/jongeren

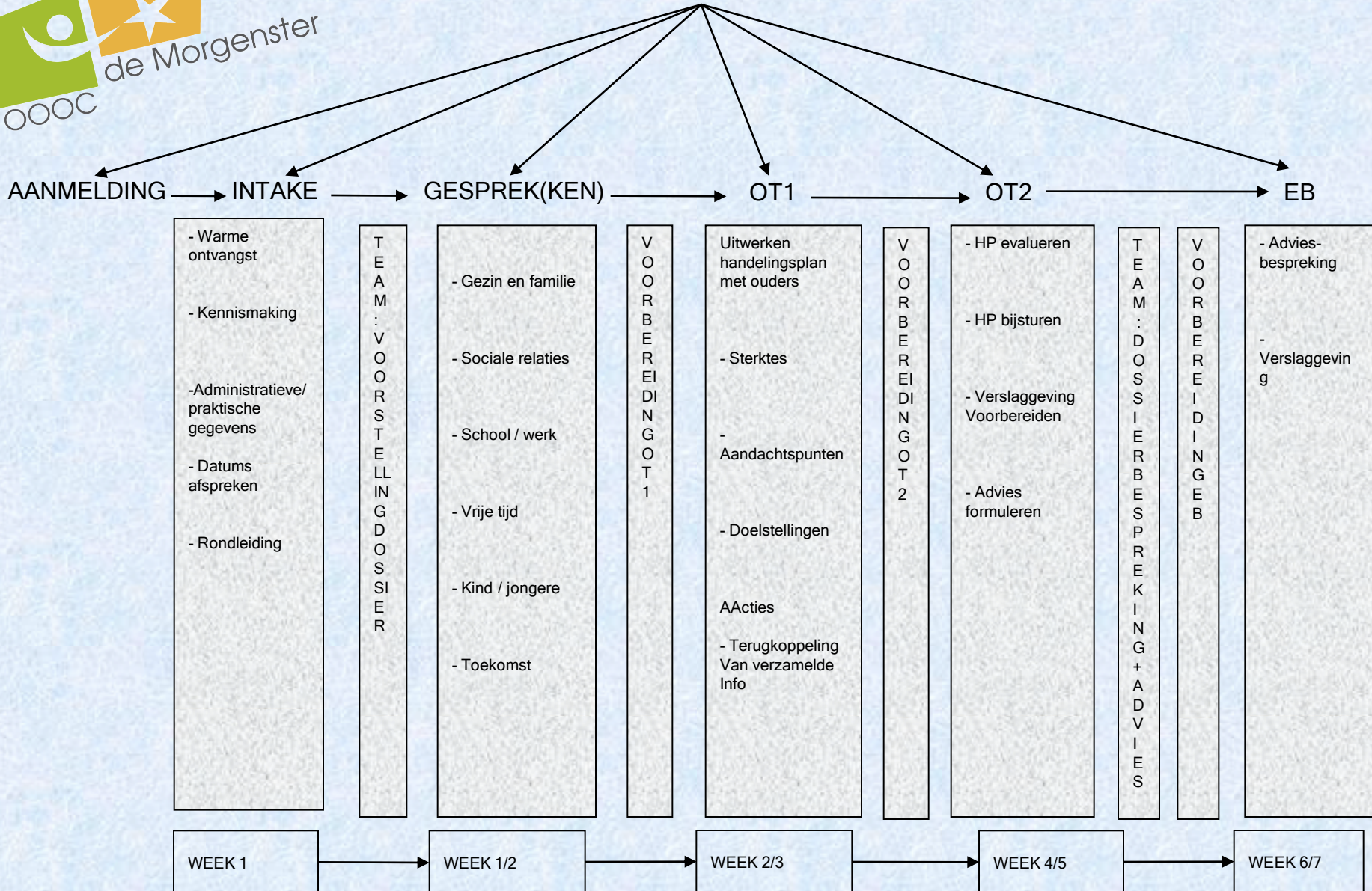
- ❑ Per begeleiding (oriëntatie, observatie) wordt een OT (oriëntatieteam) samengesteld.
- ❑ OT (oriëntatieteam) bestaat uit: ouders, soms kind/jongere, IB, gezinsbeg. en soms psycholoog
- ❑ Elke begeleiding doorloopt min of meer vast traject

B. Handelingsplanning samen met ouders en kinderen/jongeren

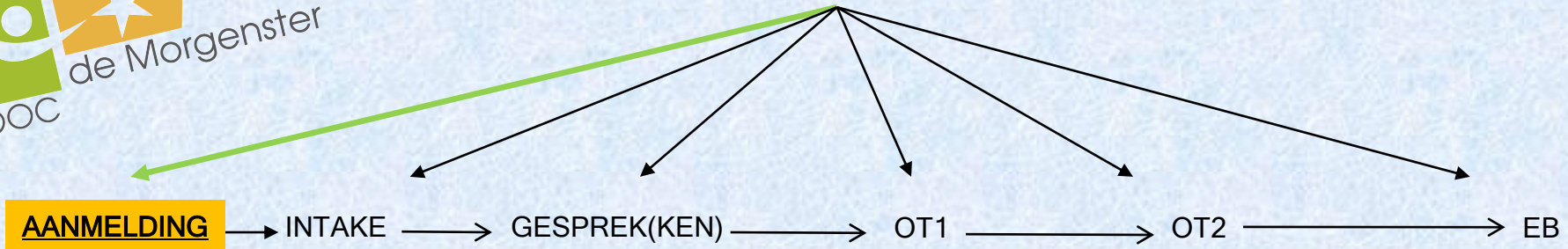
HANDELINGSPLANNING



HANDELINGSPLANNING



HANDELINGSPLANNING



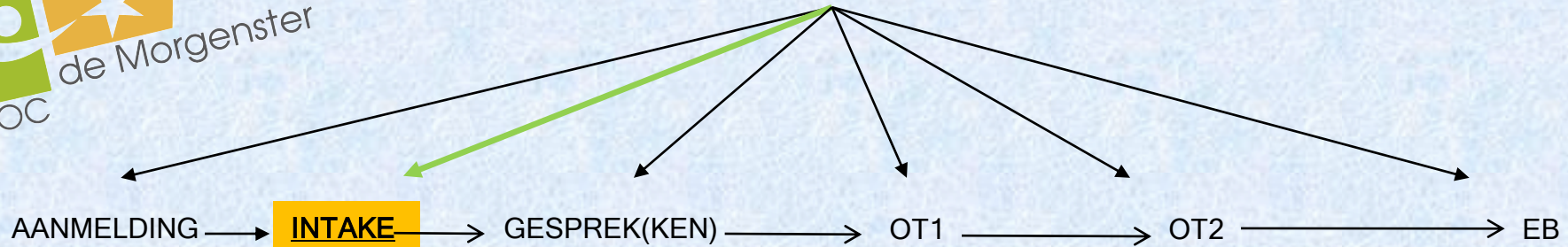
Beperkte informatie

OT wordt samengesteld door ped coörd

Dossierverantw wordt aangeduid

- Coördineert werking OT: afspraken maken, taakverdeling opvolgen, tijdig afmaken en versturen verslag
- Taak afwisselend voor alle medewerkers

HANDELINGSPLANNING



Intake = start begeleiding

Kennismaking

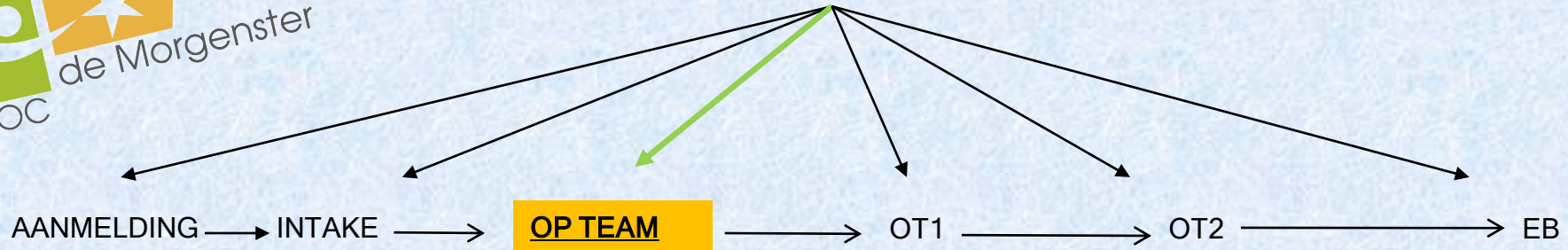
- Wie? Wat? Net nu?
- Wie is de Morgenster? Bijzondere jeugdzorg?
- Vragen? Verwachtingen? + Verhelderen ons aanbod

Administratieve afregeling

Afspreken datums volgende afspraken

Rondleiding

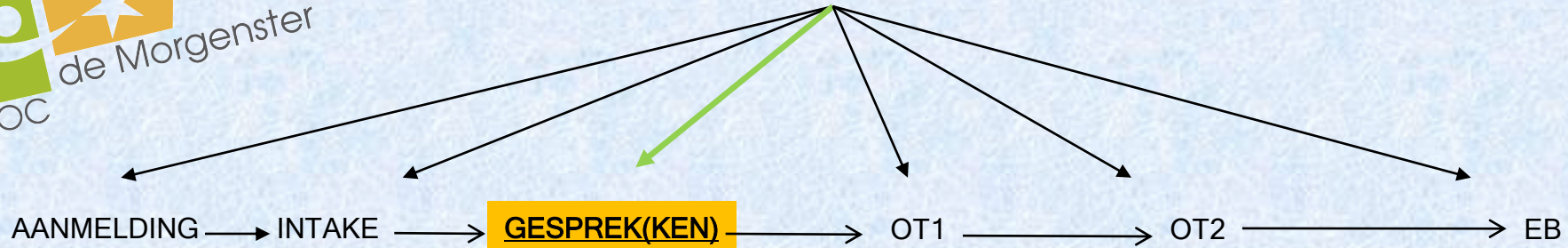
HANDELINGSPLANNING



OP TEAM: voorstelling dossier

- Eerste voorstelling op team niveau
- Gericht op informatie medeling

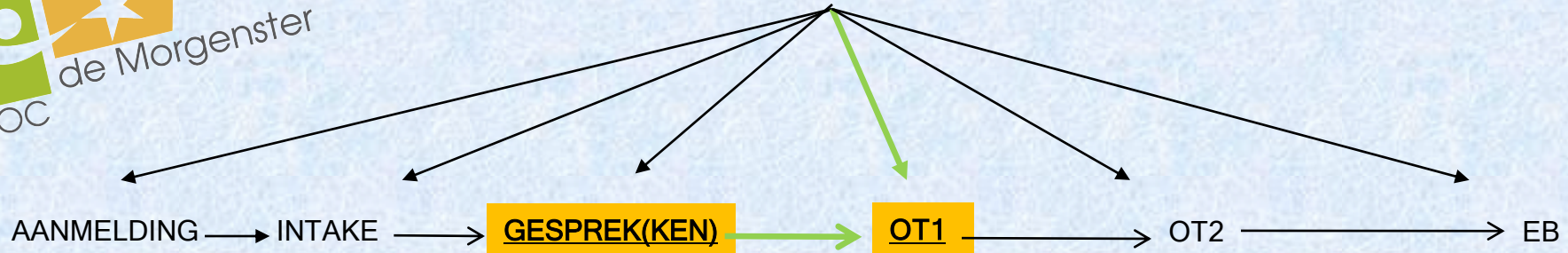
HANDELINGSPLANNING



VERKENNEND(E) GESPREK(KEN)

- ❑ Beeldvorming adhv 6 domeinen: gezin en familie, sociale relaties, school/werk, vrije tijd, kind/jongere, toekomst
- ❑ ‘Leidraad verkennende gesprekken’ gebaseerd op contextueel interview (UGent) - zie bijlage
- ❑ Eventueel: genogram, levensverhaal (tjidslijn), duploppen

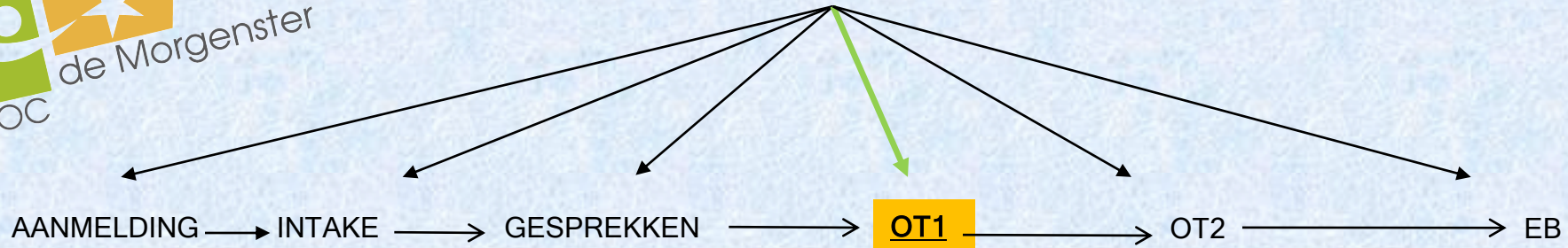
HANDELINGSPLANNING



Vorbereitung OT1

- Ordening van verzamelde info
 - Per domein, stilstaan bij sterktes en aandachtspunten
- Evt. eerste hypothesen formuleren
 - Worden besproken op OT1

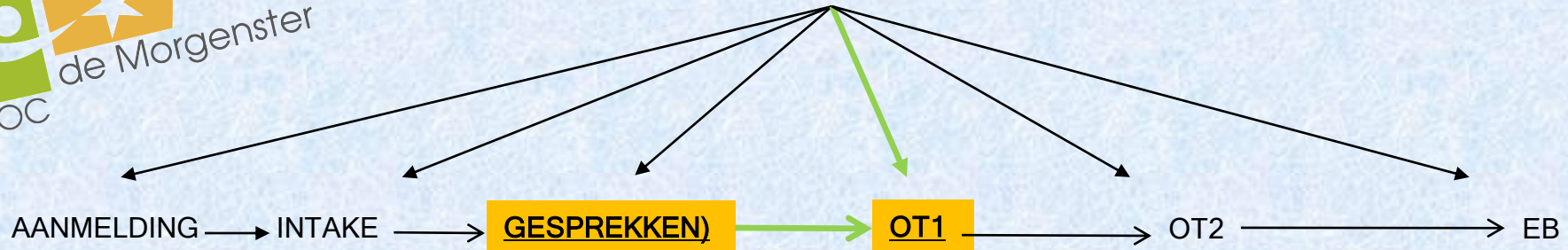
HANDELINGSPLANNING



OT1

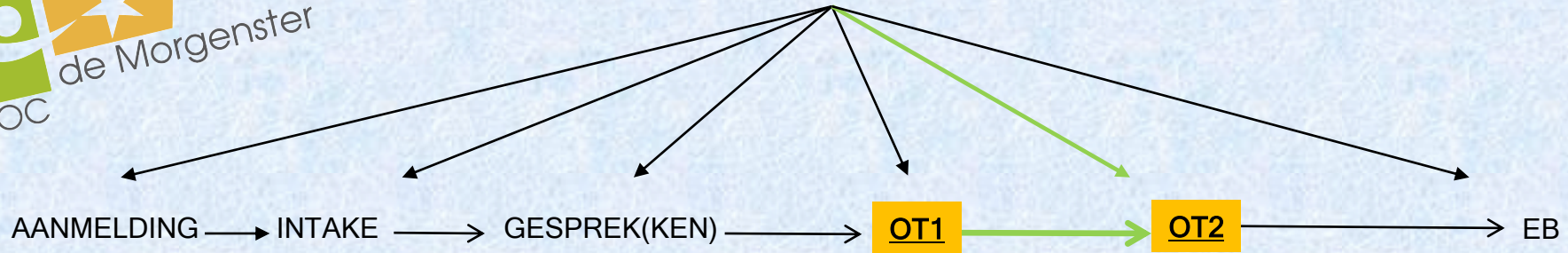
- aanwezig: alle OT leden
- Terugkoppeling/aftoetsen van info en evt eerste hypothesen
- Uitwerken van handelingsplan
 - Adhv sterktes en aandachtspunten worden er doelstellingen en acties bepaald.
 - Handelingsplan sjabloon
 - Handelingsplanning op basis van 6 domeinen: gezin en familie, sociale relaties, school/werk, het kind/ de jongere en de toekomst
 - Afspreken wie acties zal uitvoeren (ook ouders/kinderen voeren acties uit)

HANDELINGSPLANNING



DOMEIN 1: Gezin en familie			
Sterktes:			
Aandachtspunten:			
Doelen	Acties	Door wie?	Tegen wanneer?
	- Voeren van verkennende gesprekken met gezin + belangrijke derden op alle domeinen - CBCL / YSR.		

HANDELINGSPLANNING



Acties OT1 uitvoeren

Voorbereiding OT2

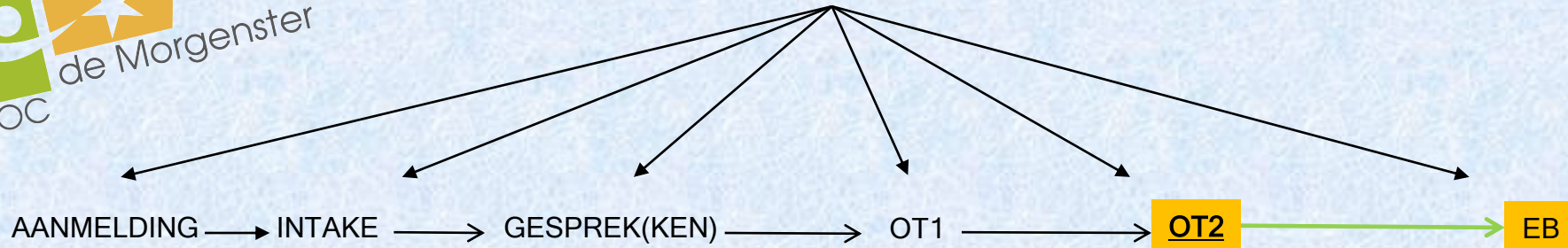
mogelijk adviezen worden op een rijtje gezet

OT2

Handelingsplan evalueren en bijsturen

Advies bediscussiëren

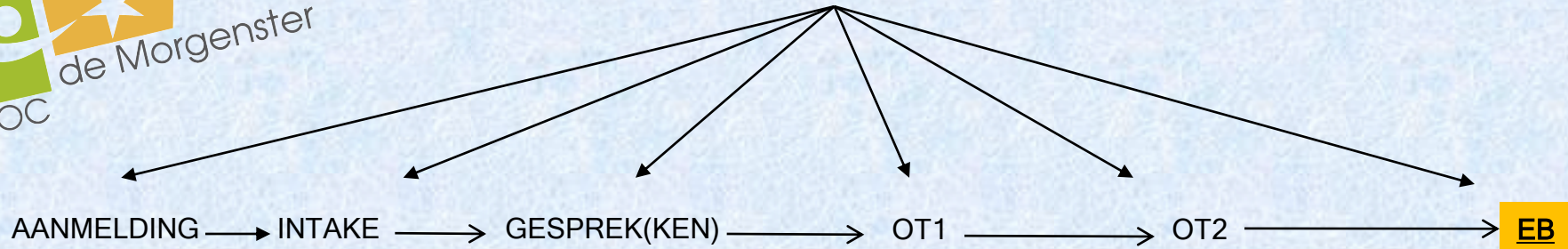
HANDELINGSPLANNING



Dossierbespreking op TEAM

- ❑ Het adviesvoorstel van het OT wordt besproken en bediscussieerd op de teamvergadering
- ❑ Tijdens de hele begeleidingsperiode worden alle dossiers op teamniveau opgevolgd
 - Elke teamverg worden alle dossiers overlopen, 2 à 3 dossiers worden uitgebreid besproken

HANDELINGSPLANNING



Eind Bespreking (EB)

- ❑ Aanwezig: OT leden + consulent + eventueel belangrijke derden
- ❑ Overlopen hulpverleningsproces
- ❑ Voorstellen advies ad consulent

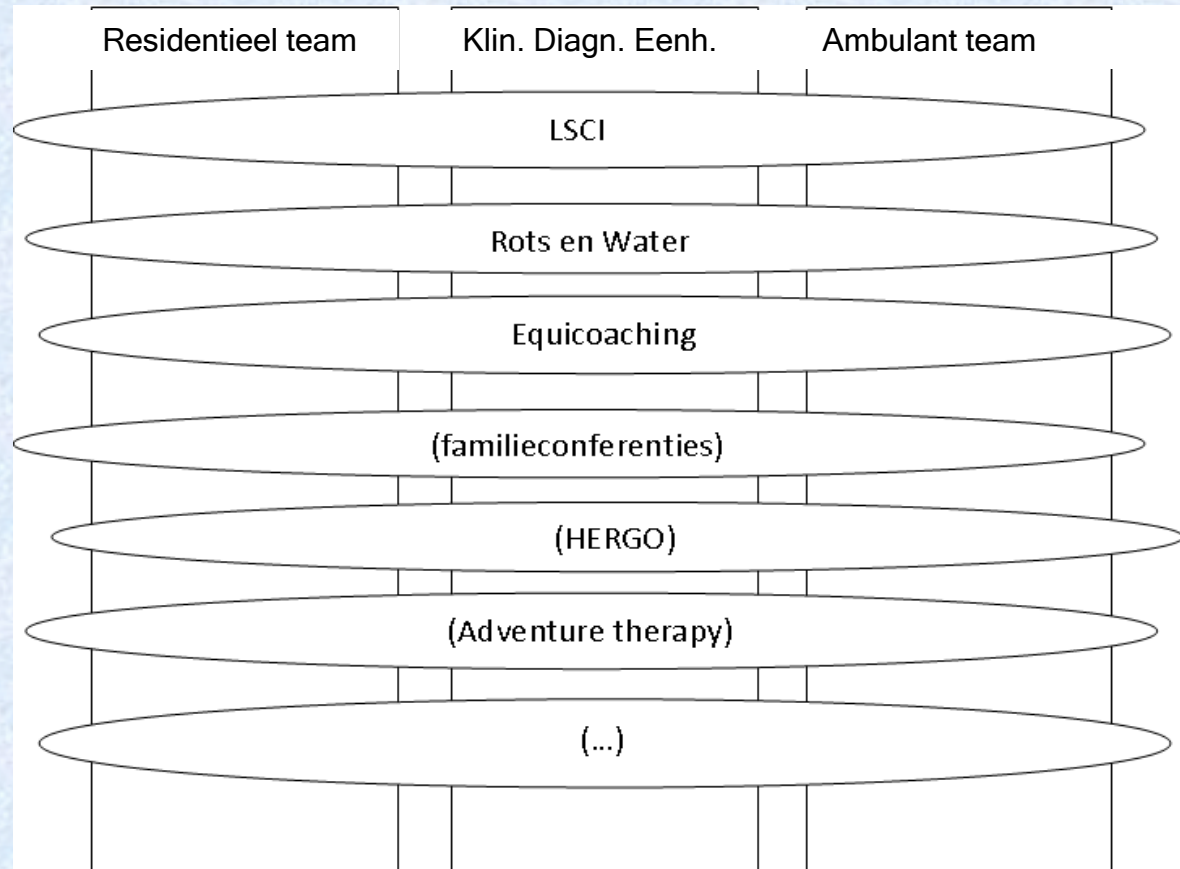
C. Verdere verbreding en verdieping van (diagnostische) methodes

- Diagnostiek en handelingsplanning zijn belangrijke kernactiviteiten
- Individuele diagnostiek**
 - testafnames, participerende observaties, gesprekken, vragenlijsten, belevingsonderzoek, intelligentie onderzoek, ...
- contextuele diagnostiek**
 - netwerkverkenning, sociaal maatschappelijke context, ...

C. Verdere verbreding en verdieping van (diagnostische) methodes

- Zeer verscheiden problematieken
 - medewerkers zeer breed specialiseren
 - externe specialismen nodig
- Keuze verbreden van begeleidings- en diagnostisch-arsenaal
 - Accent non-verbale methodes

C. Verdere verbreding en verdieping van (diagnostische) methodes



Diagnostiek als hulpverlening (en omgekeerd)

Dhr. R. Bellon & Dhr. L. Lecomte

Van aanmelding tot ontslag: illustratie met cases



Casus ambulante oriëntatie: Quinten

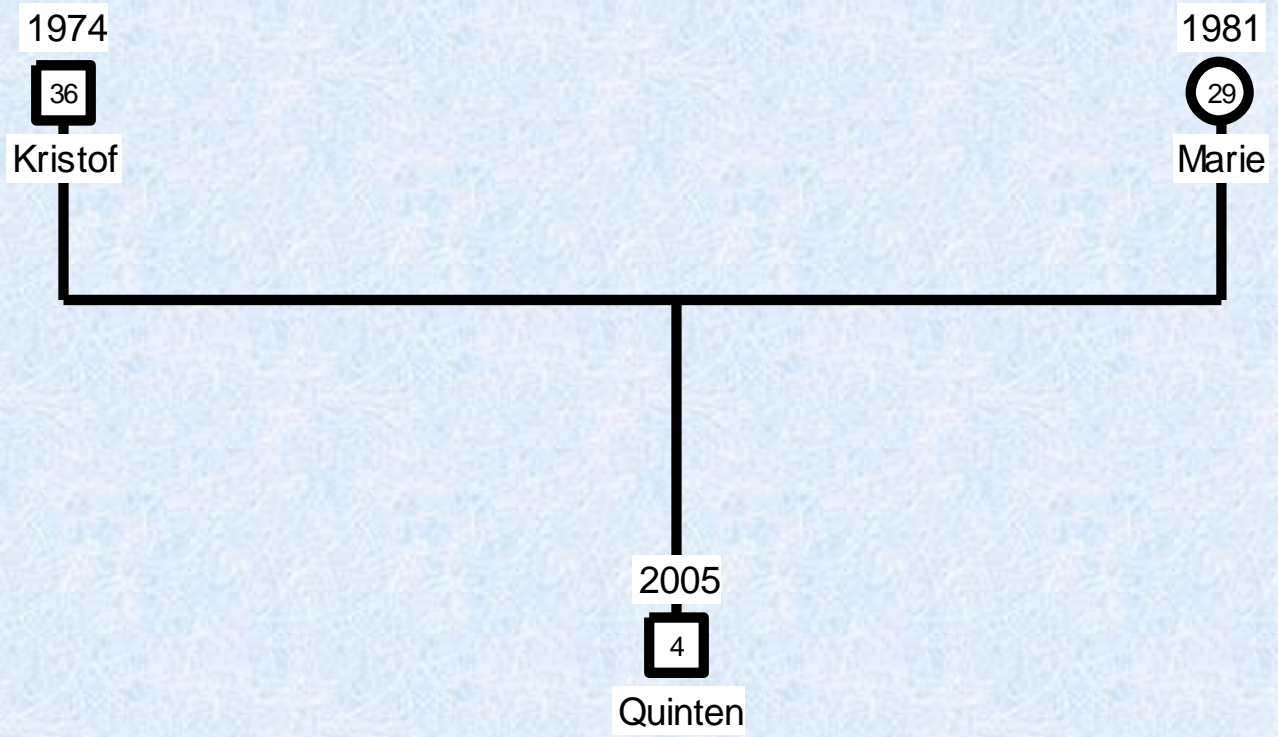
Jongen - 4 jaar

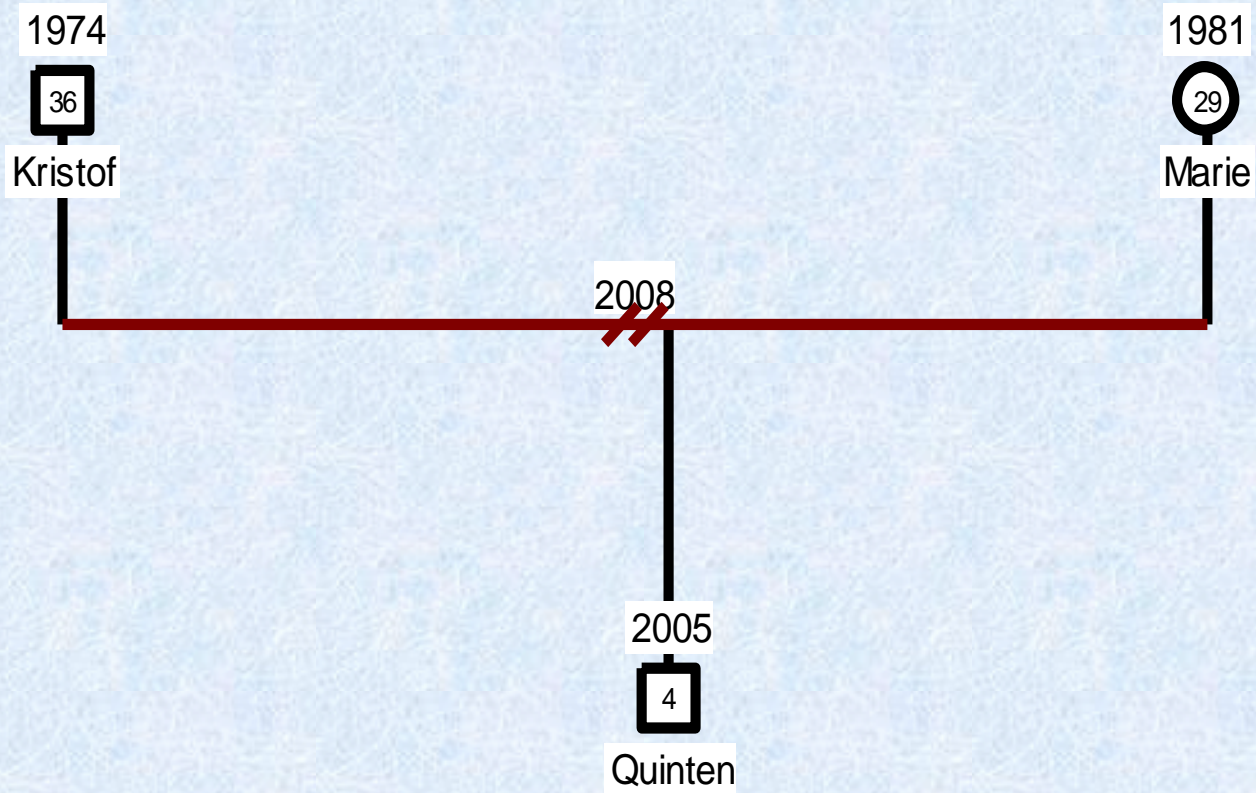


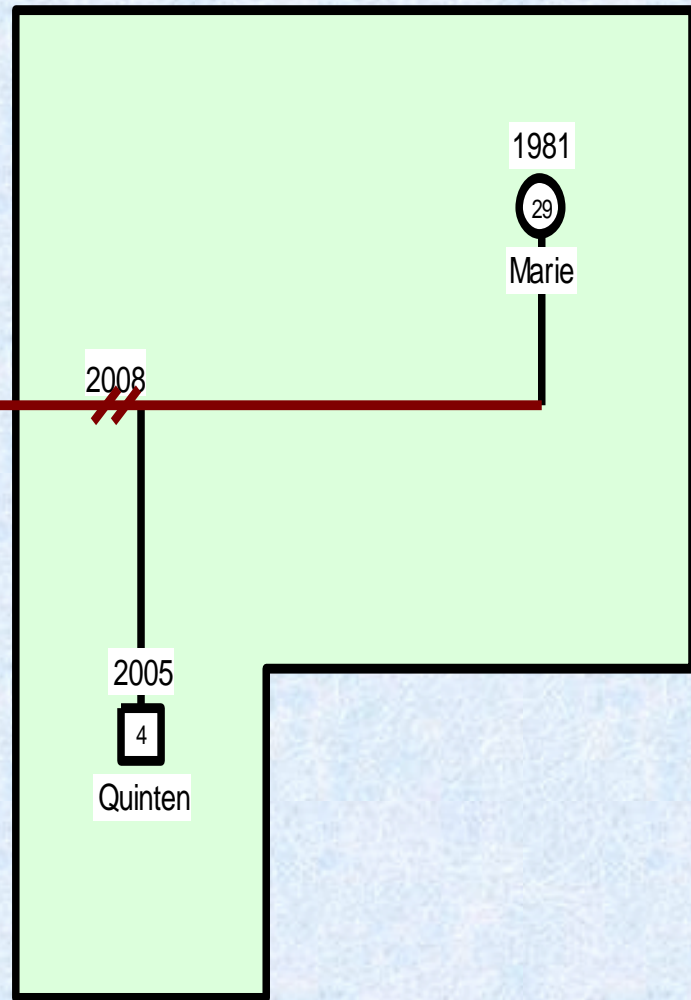
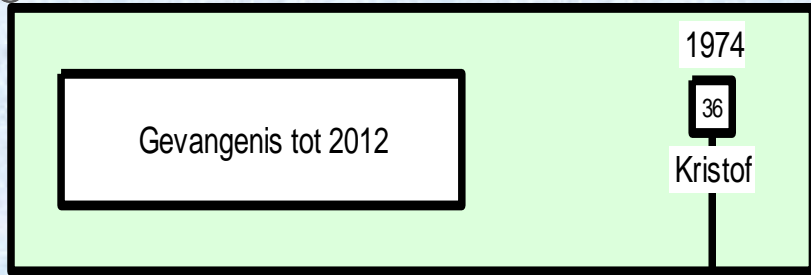
2005

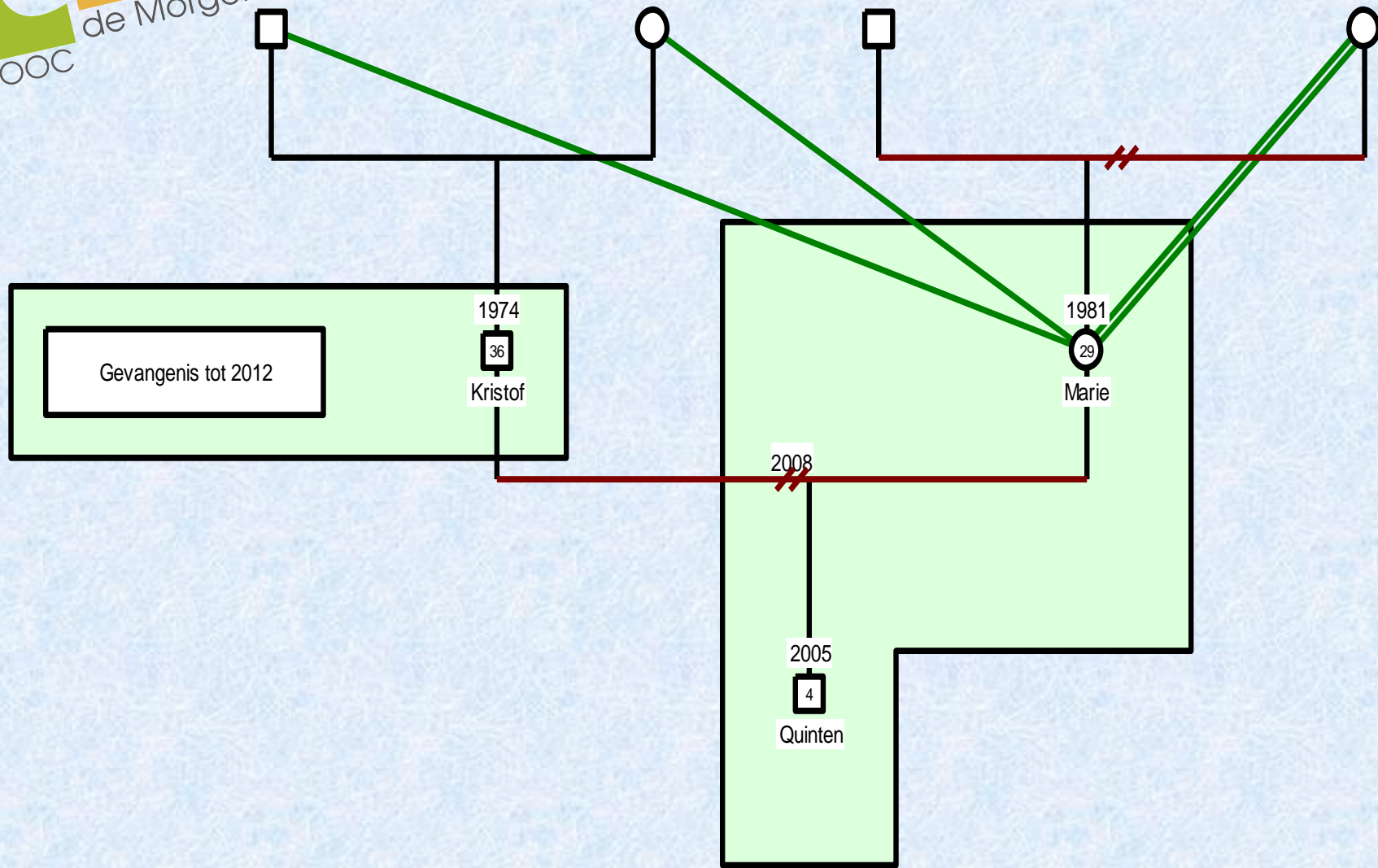
4

Quinten

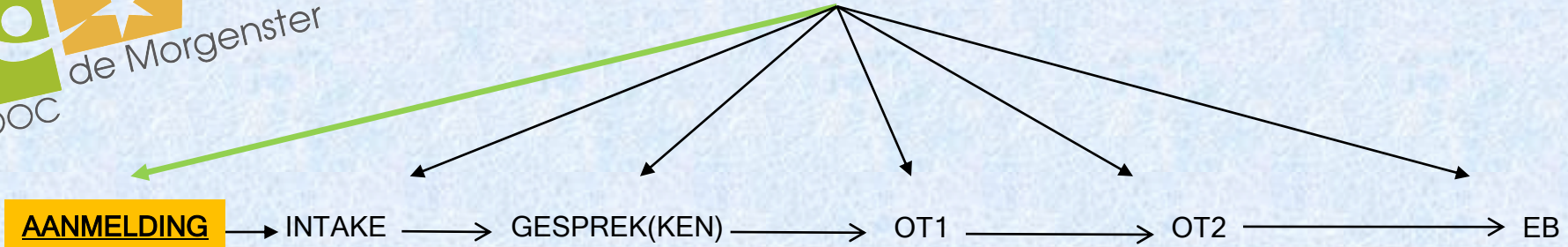








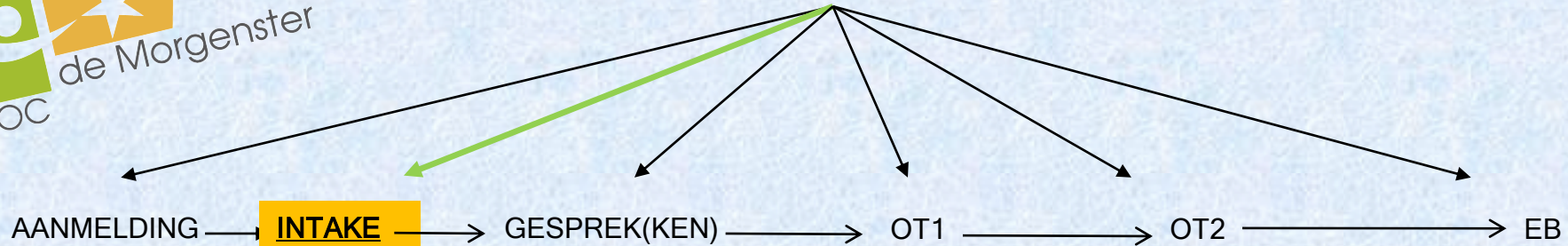
HANDELINGSPLANNING



Aanmelding door Comité BJZ: beperkte info

- Thuisbegeleiding (twee jaar) door CKG
- Problemen bij moeder thuis → gedrag Quinten
 - Manipulerend
 - Ongehoorzaam
 - Hechtingsprobleem?
 - Impulsief gedrag
 - Concentratieprobleem

HANDELINGSPLANNING



□ Intake Moeder

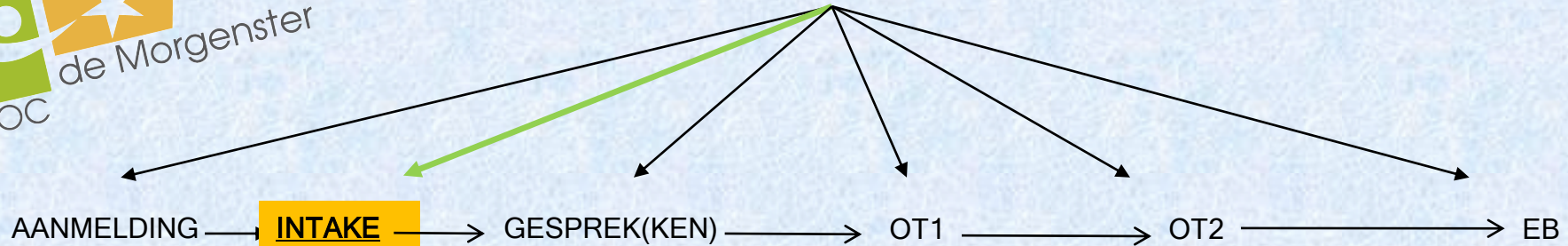
- Bij moeder thuis → moeder heeft geen vervoer, financieel moeilijk
- Aanwezig: 9 mensen!!
- Klein huisje/ overzicht aan HV's

□ Intake Vader

- In de gevangenis twee weken later omwille van staking van de cipers

□ psychologe direct betrokken wegens vraag consulent

HANDELINGSPLANNING



□ Verwachtingen

■ Consulent:

- Onderzoek ADHD en autisme
- Pedagogische vaardigheden moeder
- Emotioneel functioneren

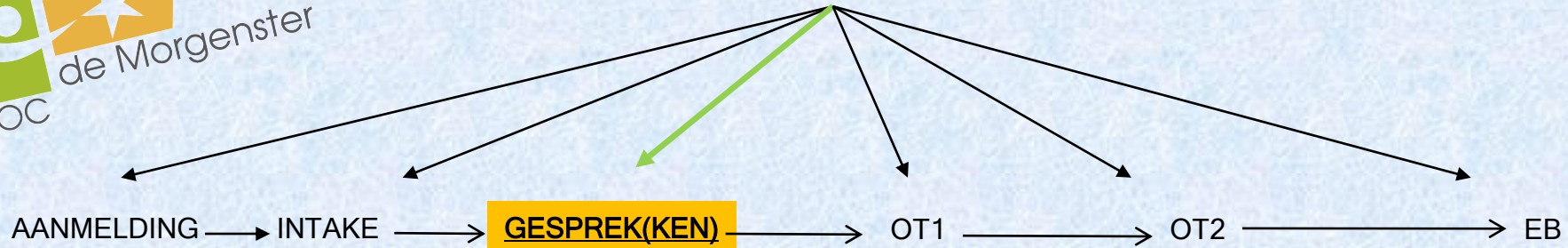
■ Moeder :

- Ondersteuning bij opvoeding
- Verklaring gedrag Quinten
- Toekomst (thuis/plaatsing)

■ Vader:

- Betrokken blijven bij de begeleiding

HANDELINGSPLANNING



□ Eerste gesprekken: ouders

- Genogram opstellen
- Opstellen van tijdslijn
- Ecogram → netwerk moeder

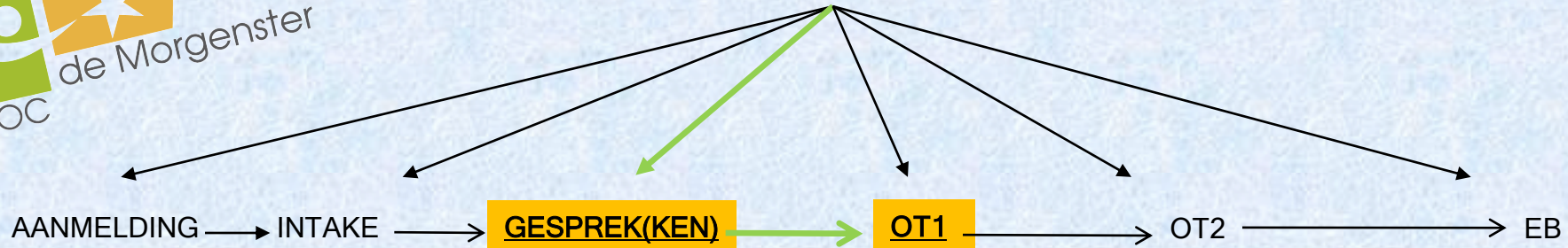
□ Quinten:

- Gesprek en tekenen met psycholoog

□ Vorige verslaggeving opzoeken,

□ contacten met de school, andere diensten

HANDELINGSPLANNING



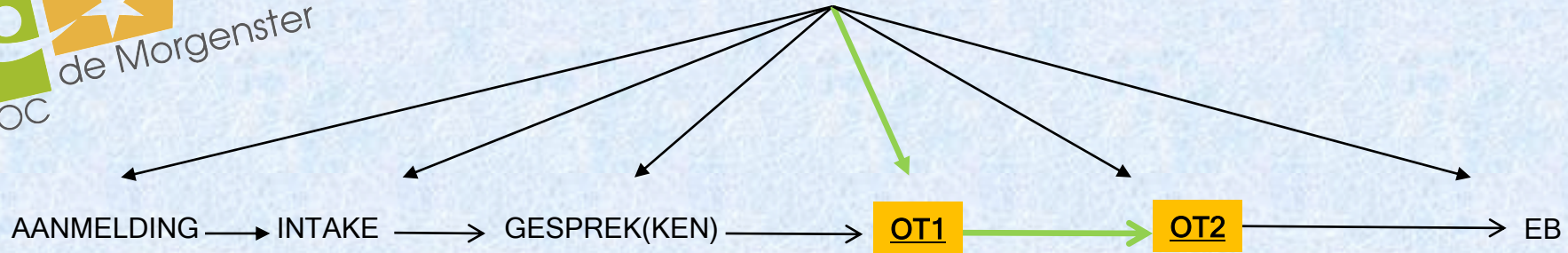
□ Opstellen van Handelingsplan met ouders

- Doelstellingen en acties worden samen met de ouders opgesteld
- Uitgaand van de gegevens verzameld tijdens de voorgaande ronde
- Doelstelling van verwijzer worden ook meegenomen

□ Zoeken achter sterktes

- Band moeder - Quinten
- Zorg van MGM voor het gezin van moeder
- Band vader - Quinten

HANDELINGSPLANNING



□ Na opstellen van plan:

- acties uitvoeren
- gegevens worden steeds met de ouders besproken
- Onderweg: nieuwe doelen/ acties bepalen.

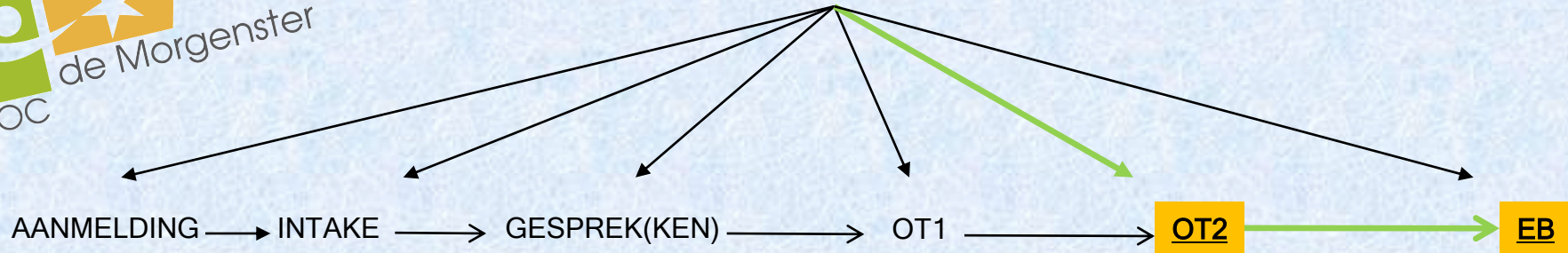
Flexibele planning,

ouders voeren de regie van de HV, samenwerking op gelijk niveau

Emancipatorische werking

□ Dossier ook overlopen en besproken op het team

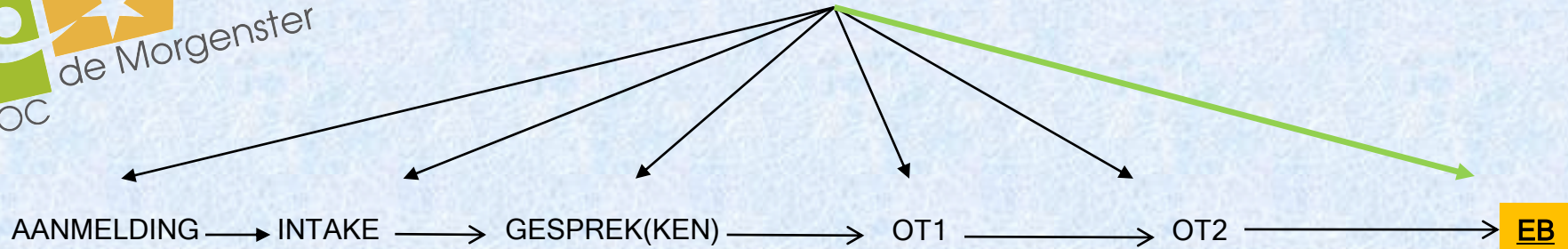
HANDELINGSPLANNING



□ ONVERWACHT: moeder vraagt extra ondersteuning:

- Residentiële opvang Quinten
- Na één dag: enkel nog begeleiding dagbesteding (semi-residentieel)

HANDELINGSPLANNING



□ OT2: Gesprekken en PSD onderzoek zijn volbracht

- Samen met de ouders wordt een advies opgesteld
- Er wordt een verslag afgewerkt

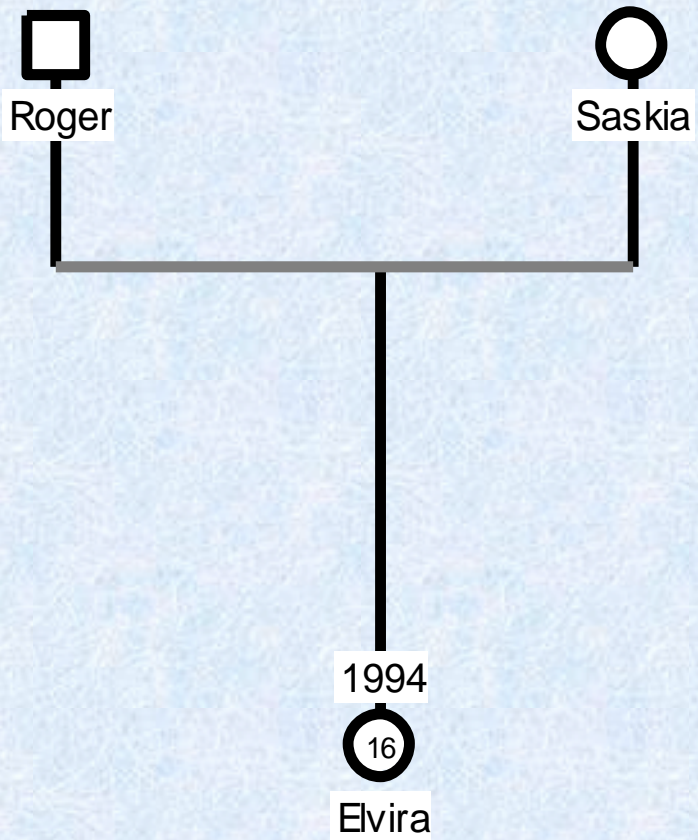
□ Eindbespreking

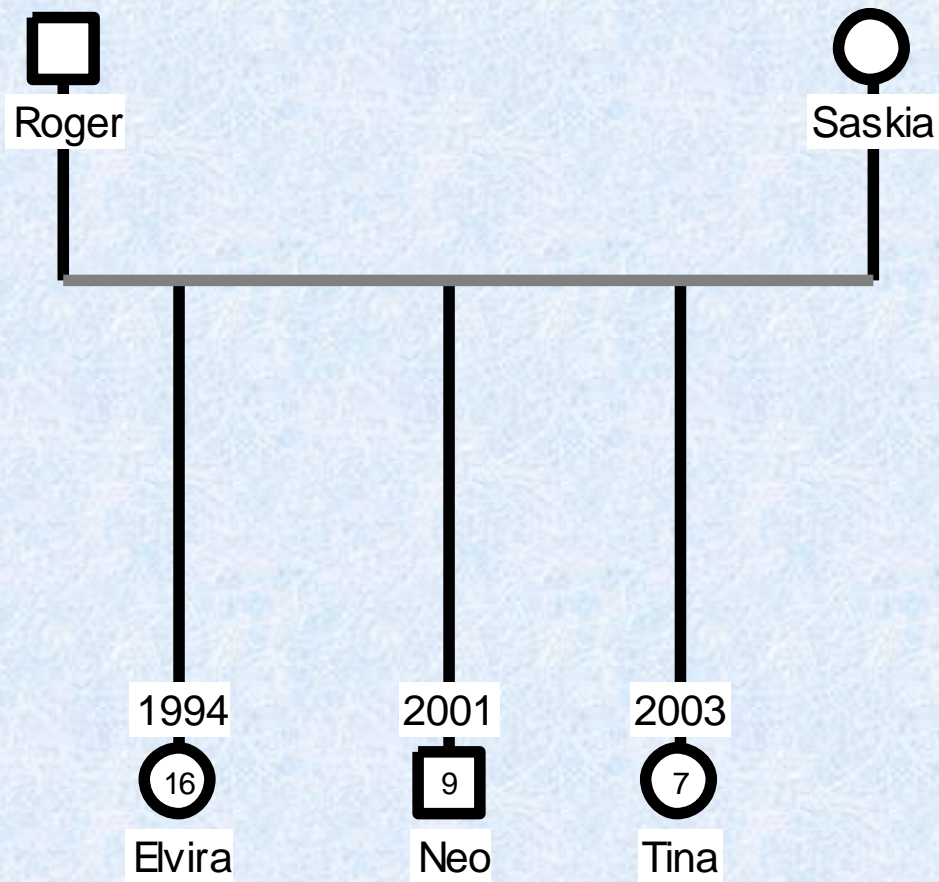
- Verslag wordt op de adviesbespreking voorgebracht in aanwezigheid van de ouders (in dit geval de moeder), verslag wordt met vader overlopen tijdens een bezoek in de gevangenis

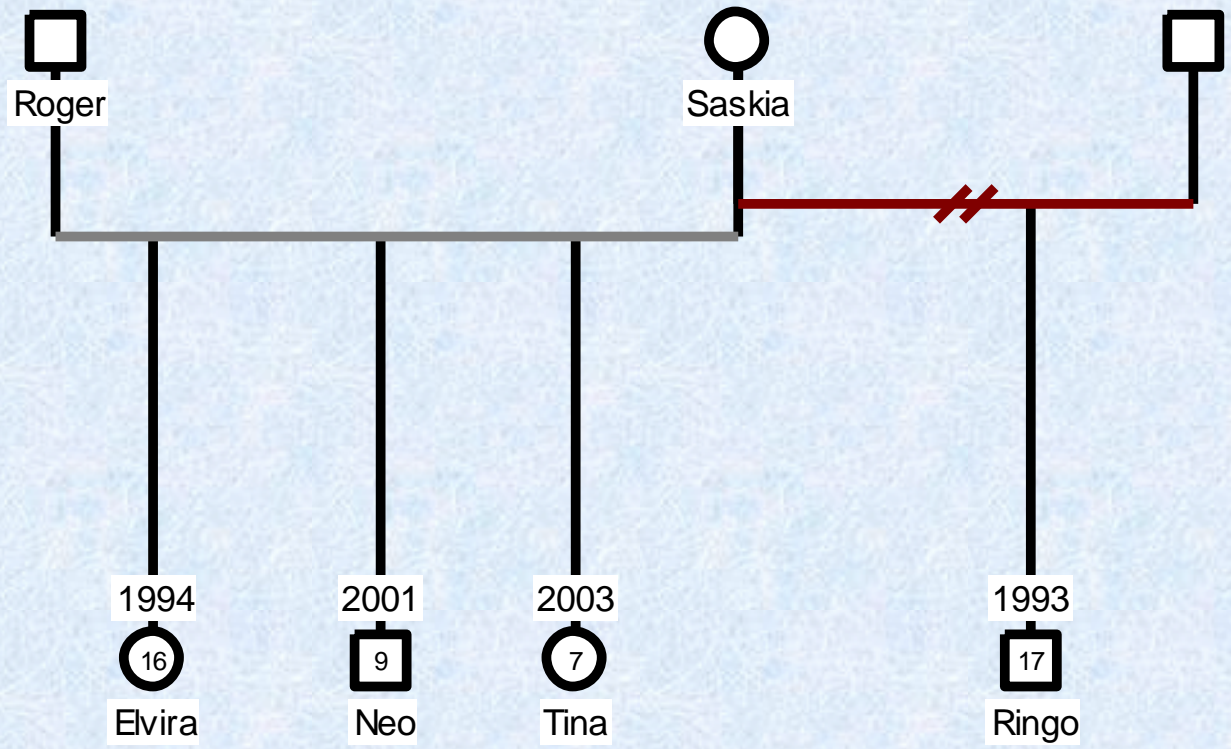
Casus residentiële oriëntatie: Elvira

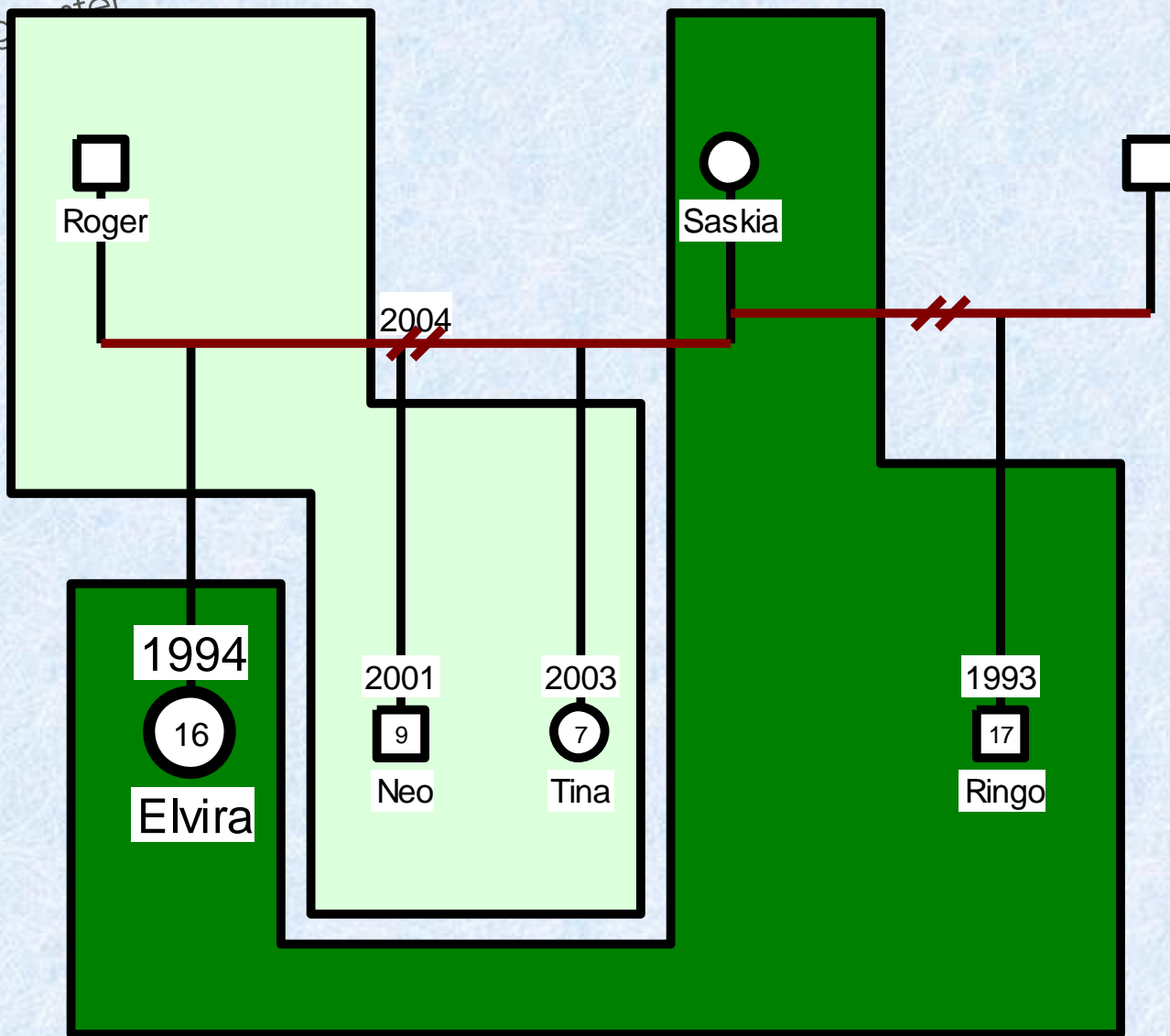
Meisje - 16 jaar

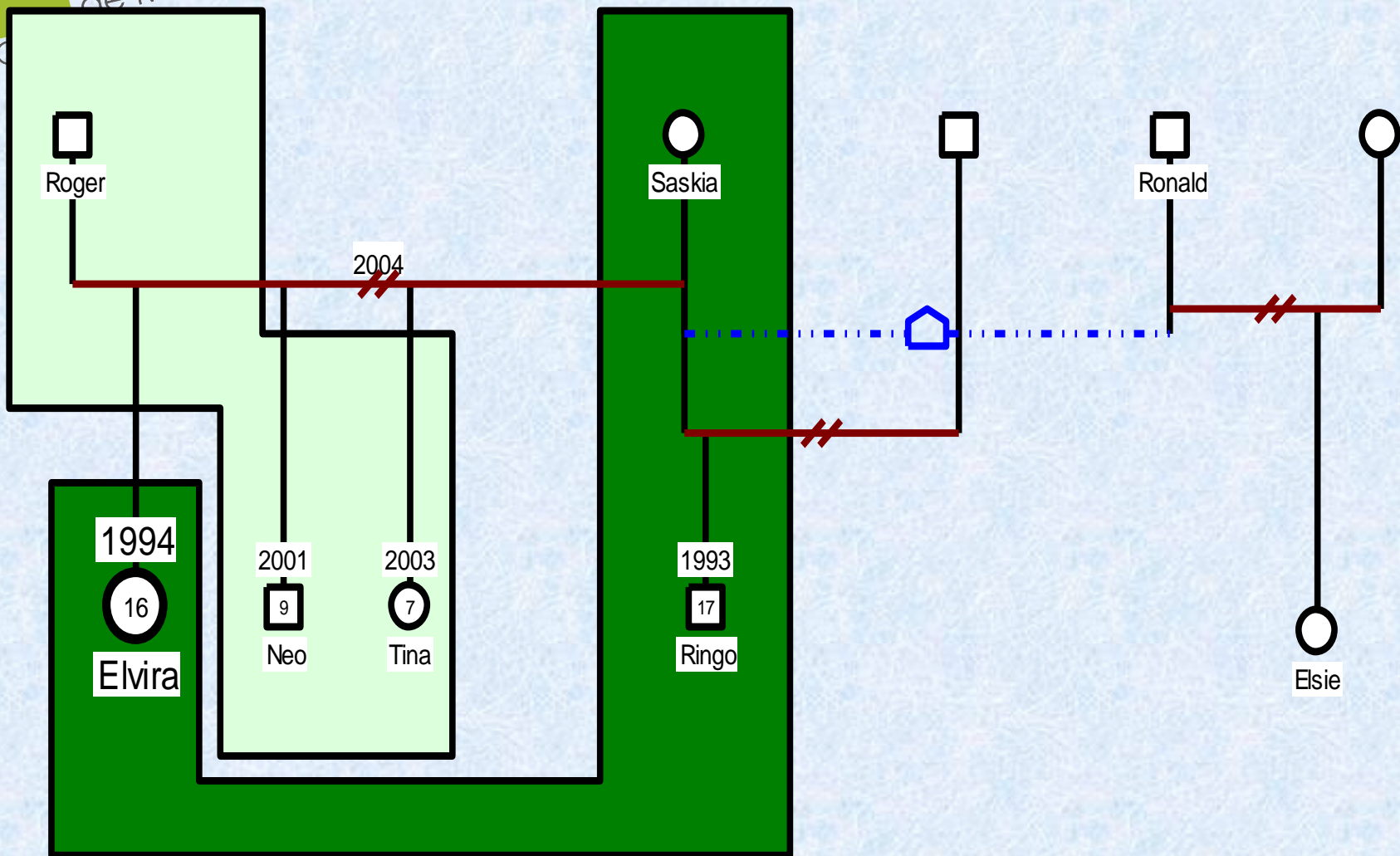


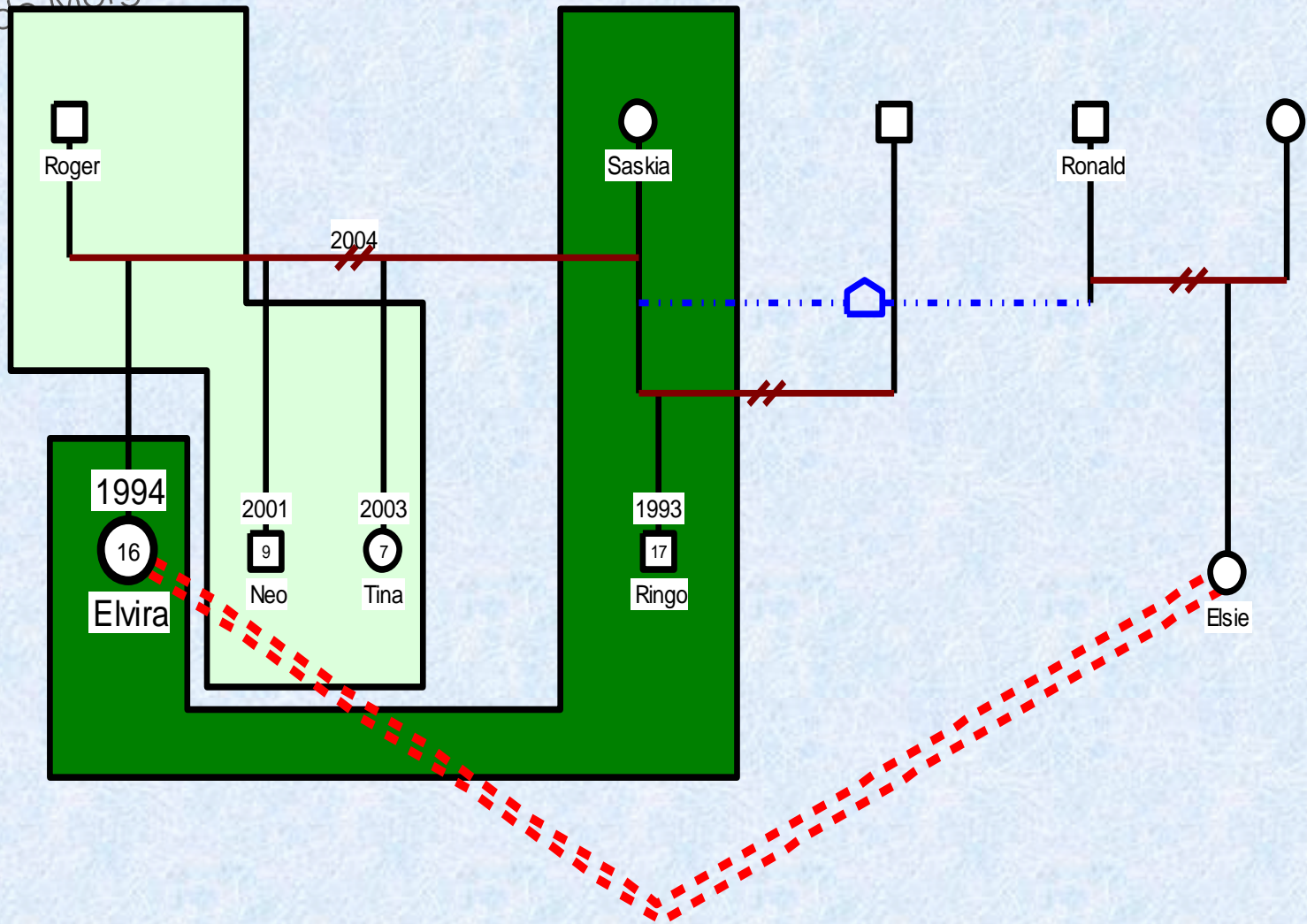


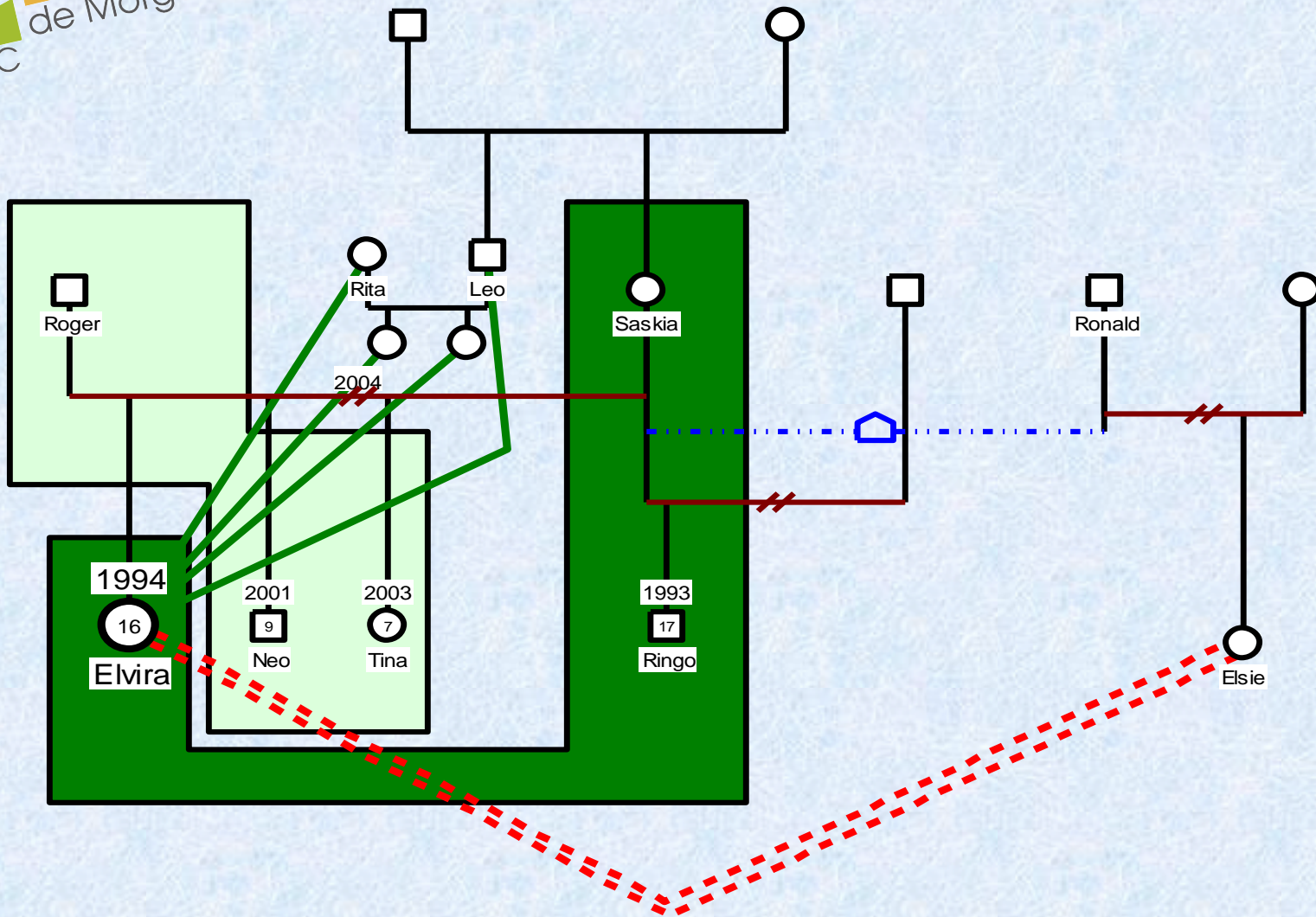




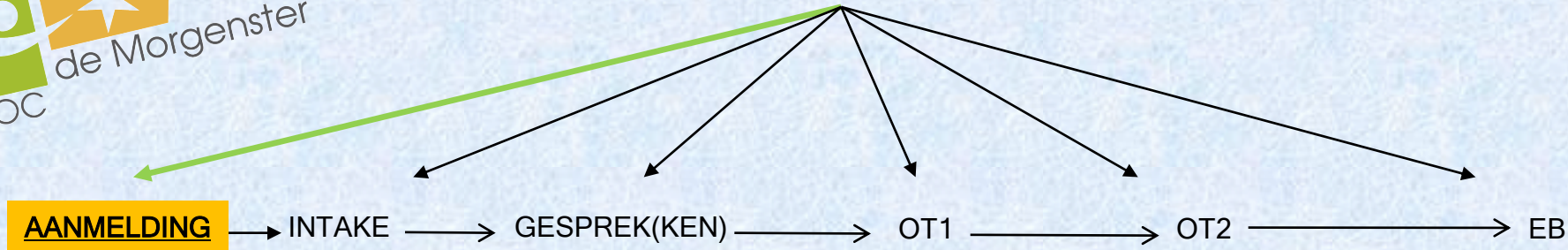








HANDELINGSPLANNING

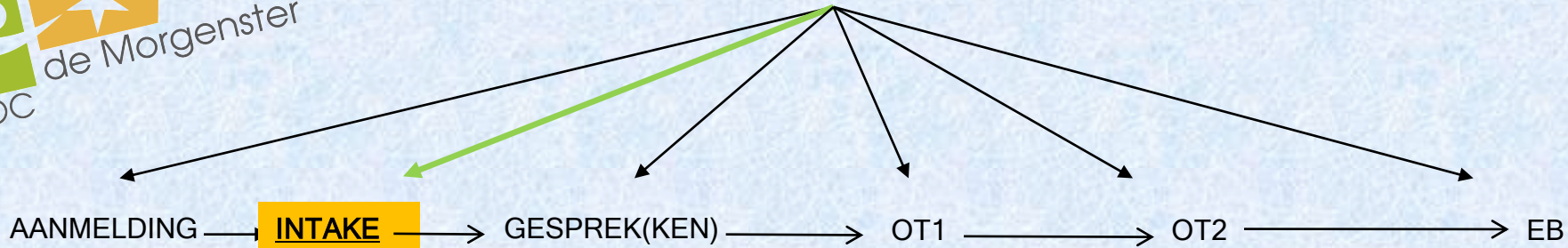


□ 2 weken voor intake

□ Beperkte info beschikbaar op basis van mail van consulent JRB:

- Conflicten mbt agressie en automutulatie in vorige IBJ
- Voorgaande opnames in kinderpsychiatrie
- Verblijf bij moeder en stiefvader met zeer veel conflicten (verbaal en fysieke agressie), ouders zijn ten einde raad
- Dossier recent overgegaan van comité naar jeugdrechtbank

HANDELINGSPLANNING



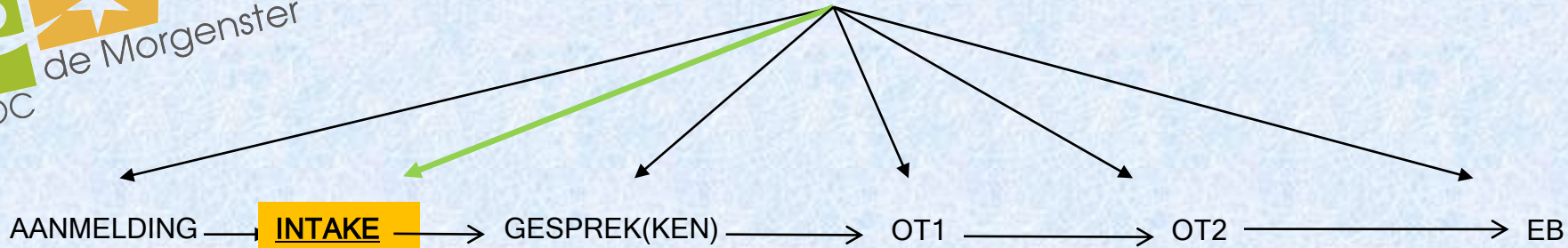
□ Aanwezig:

Moeder, Elvira, gezinsbegeleider en consulent JRB aanwezig,
Vader afwezig

□ Verwachtingen van verwijzer:

- Toekomstperspectief van Elvira bevragen
- Wat is de best passende hulpverlening? Is een aanmelding binnen een OBC gepast?
- Vrijtijdsbesteding opstarten
- Relatie moeder-dochter verstevigen
- Moeder ondersteunen in adequaat omgaan met crisissituaties

HANDELINGSPLANNING



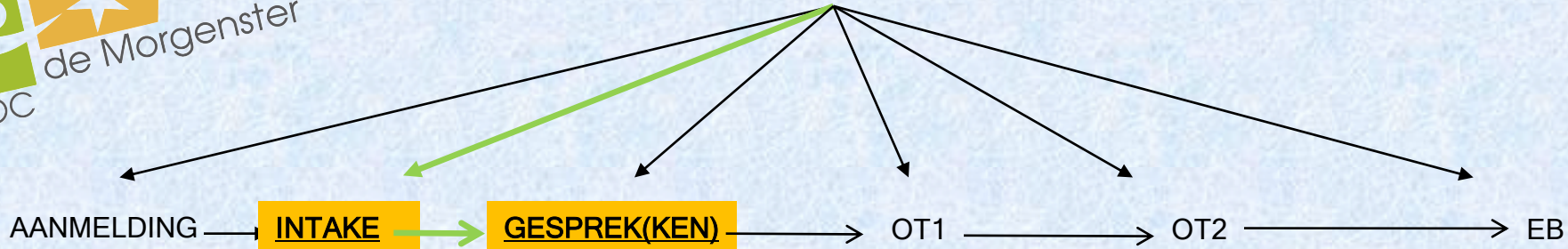
□ Verwachtingen van de jongere:

- Terug naar school kunnen gaan
- Antwoord op vraag: waarom ben ik geplaatst en niet mijn andere broer en zussen?
- Zelfcontrole in moeilijke momenten
- Graf van overleden nonkel bezoeken

□ Verwachtingen van moeder:

- Wat gaat er om in het hoofd van mijn dochter?
- Mogelijkheid bekijken om erfelijkheidsonderzoek bij Elvira te laten doen

HANDELINGSPLANNING



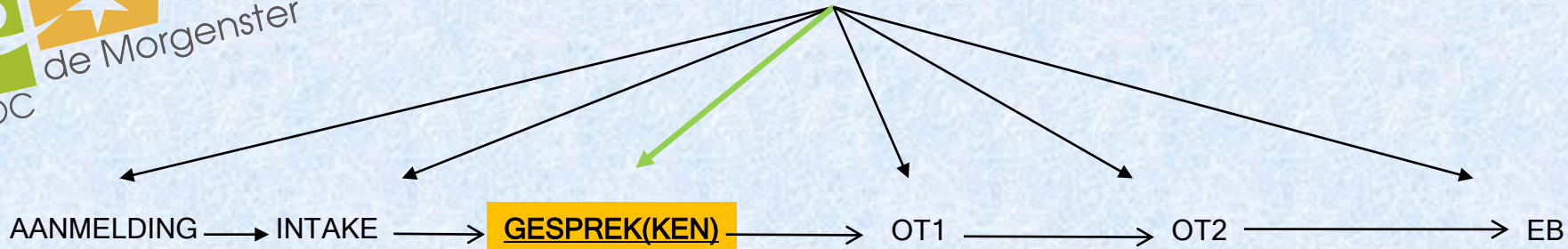
□ 1^{ste} week na intakegesprek met jongere op basis van:

- beperkte info verkregen in intakegesprek
- hulpverleningsprogramma consulent
- Eerste kennismakingsgesprek met moeder, telefonisch contact met school

□ Voorstelling casus op team

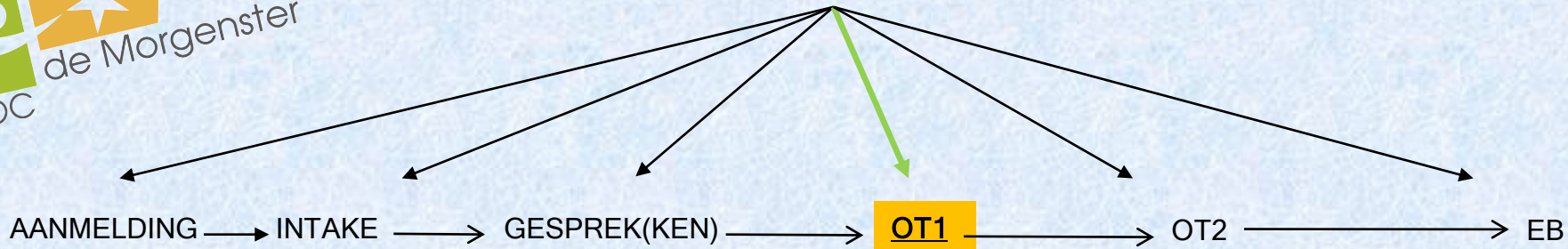
Team ondersteunt het OT

HANDELINGSPLANNING



- ❑ jongere terug naar vertrouwde school dag na intake
 - Normaliseren van het dagelijks leven
- ❑ contact met vorige instelling: informatieuitwisseling
- ❑ 1^{ste} huisbezoek door gezinsbegeleider: opstellen genogram en tijdslijn samen met moeder . Huisbezoek door beperkte mobiliteit moeder tgv ziekte.
- ❑ jongere vraagt weekend aan bij JR voor verblijf bij moeder en nonkel
 - Het belang van contacten met de context
- ❑ Medisch onderzoek door huisarts
- ❑ Opstellen genogram en tijdslijn door jongere samen met IB

HANDELINGSPLANNING

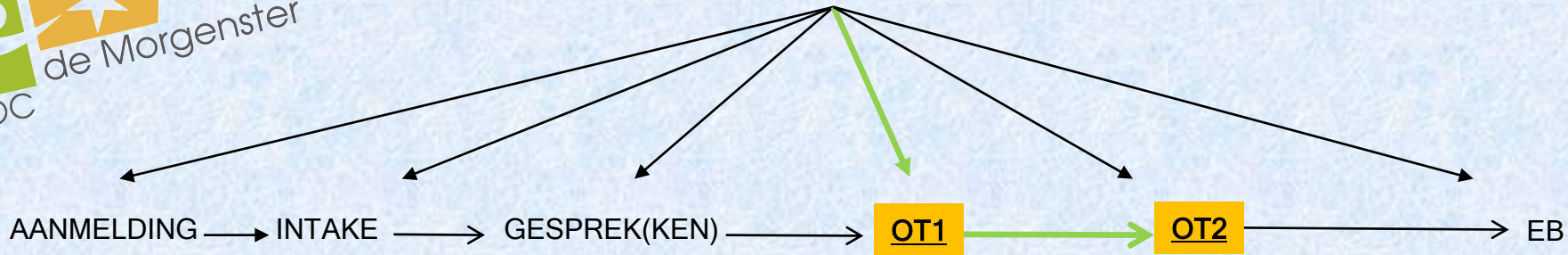


OT1

- Aanwezig: moeder en partner, gezinswerker, IB, vader niet kunnen bereiken
- Uitwerken handelingsplan
 - Opstellen van doelstellingen
 - Acties bepalen
- Uitwerken handelingsplan met jongere apart
 - Opstellen van doelstellingen
 - Acties bepalen

Emancipatorisch werken
Gezinsgericht werken

HANDELINGSPLANNING



☐ Toenemende contacten met context:

- Weekend moeder, dagbezoek nonkel, Bezoek vader: 1^{ste} weerzien in 6 maand

☐ Escalaties van probleemgedrag:

- Schoolproblemen: agressie, spijbelen
- Vermoeden van druggebruik
- agressie naar begeleiding, gevolgd door fugue
- Automutilatie

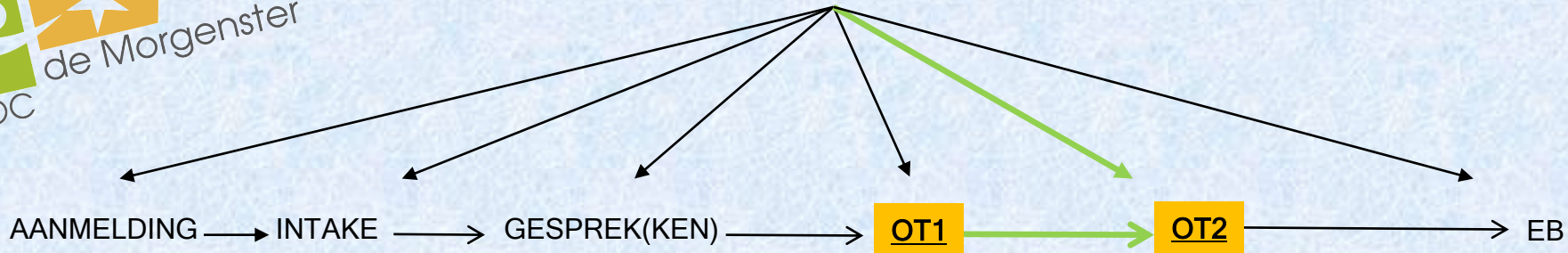
☐ Inschakelen van KDE (klinisch diagnostische eenheid) voor testen af te nemen: CBCL, GEST, frustratietest, YSR

Klinische diagnostiek op vraag

Intensieve samenwerking ouders

Aanklappend werken

HANDELINGSPLANNING



- 6x telefoon moeder
- 4x huisbezoek moeder
- 2x poging huisbezoek vader
- 3x telefoon vader
- 1x mail comité BJZ(info overdracht)
- 5x telefoon psychiatrie voor externe consult
- 2x telefoon consulent (update)
- 1x telefoon vorige instelling
- 13x contacten met OBC's : negatief resultaat

- Dag 30: afname CBCL door KDE bij moeder
- Dag 32: huisbezoek op zaterdag bij moeder door gezinsbegeleider
- Dag 34: afname GEST door KDE
- Dag 40: kerkhof bezoek Elvira met IB
- Dag 41: afname YSR door KDE bij Elvira
- Dag 43: voorbereiding eindbespreking met moeder en jongere
- Dag 44: incident op school + T.O. op school
- Dag 46: overleg op school (aanw: gezinsbegeleider, IB, adjunct-dir, CLB)

CRISIS

Kimberly 15 jaar



Aanmelding:

- 15 jarig meisje
- Ouders gescheiden
- Vader overleden
- Escalerende ruzies bij moeder
- Woont bij ex-schoonzus.
- Halfbroer in gevangenis wegens zedenfeiten en poging tot doodslag
- Vader fysieke agressie nr Kimberly + vermoeden seksueel misbruik

□ Opnamegesprek met moeder en Kimberly verwachtingen:

- terugkeer naar huis
- rustperiode (bed bad brood)
- herstel van ouderlijke gezag en communicatie

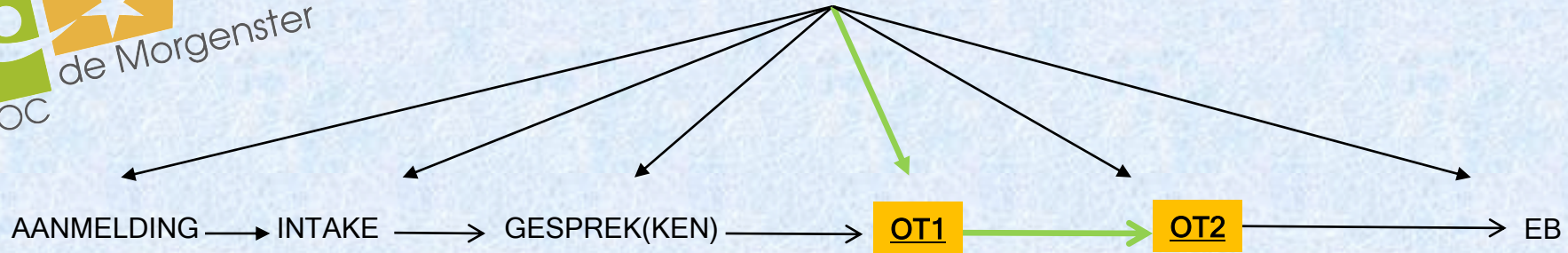
Kort begeleidingstraject

- gesprekken met mama en Kimberly in De Morgenster:
 - Korte geschiedenisschets, formuleren hulpvragen, toekomstperspectief
- Conclusie afsluitend gesprek na 1 week:
 - terug nr huis met thuisbegeleiding en therapie
- Oorzaken van problemen nog niet aangepakt

Typisch voor crisisopvang

- Bed-bad-brood = rustperiode
- School wordt verder gevolgd indien dit praktisch kan
- Kortdurende begeleiding gericht op 'wat na 14 dagen?'
- Geen OT's
- Vaak geen ouders aanwezig op kennismakingsgesprek
- Meestal overbrenging door politie
- Door aparte crisisgroep Morea ligt er minder druk op leefgroep Mirador
- Aanmelding IJH = gesprekken en vervolg HV wordt opgevolgd door externe dienst.

HANDELINGSPLANNING

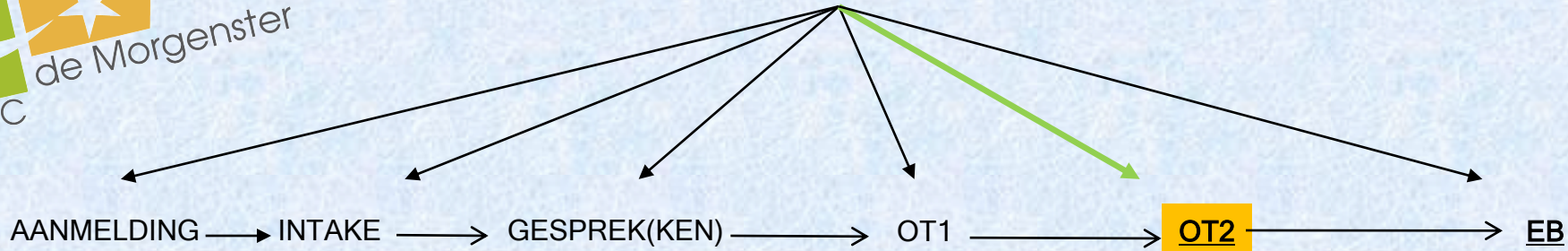


Tussen OT1 en OT2:

- Bespreking testresultaten met jongere
- Bespreking hypothesen met moeder: oa hechtingsstoornis , mogelijk misbruik, psychiatrische problematiek, parentificatie, slecht verwerkte scheiding ouders, ...

Transparantie van de hulpverlening dmv hypothesen en testbesprekingen

HANDELINGSPLANNING



OT2

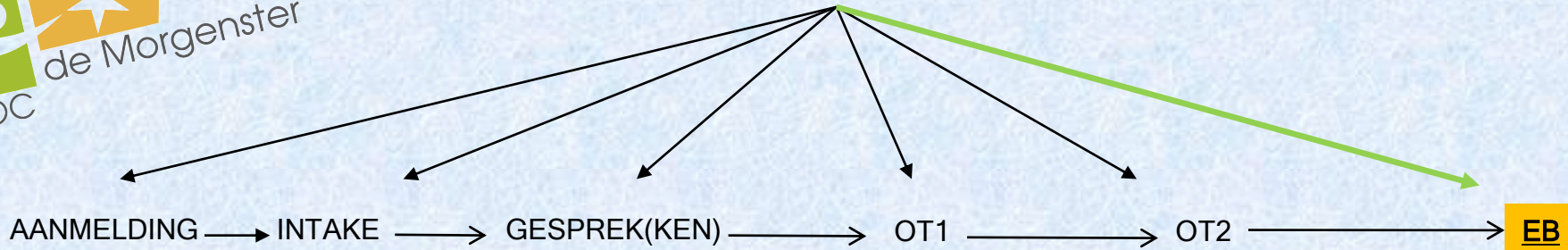
- Moeder en vader uitgenodigd op OT 2 (alleen moeder aanwezig)
- Evaluatie handelingsplan
 - Ouders als evenwaardige gesprekspartners
- Advies ivm verder hulpverlening opstellen met moeder en Elvira (elk afzonderlijk). Vader was niet te bereiken.

Ouders als eerste deskundigen

Advies wordt gedragen door ouders

Opstellen advies met ouders en jongere: emancipatorisch werken als uitgangspunt!

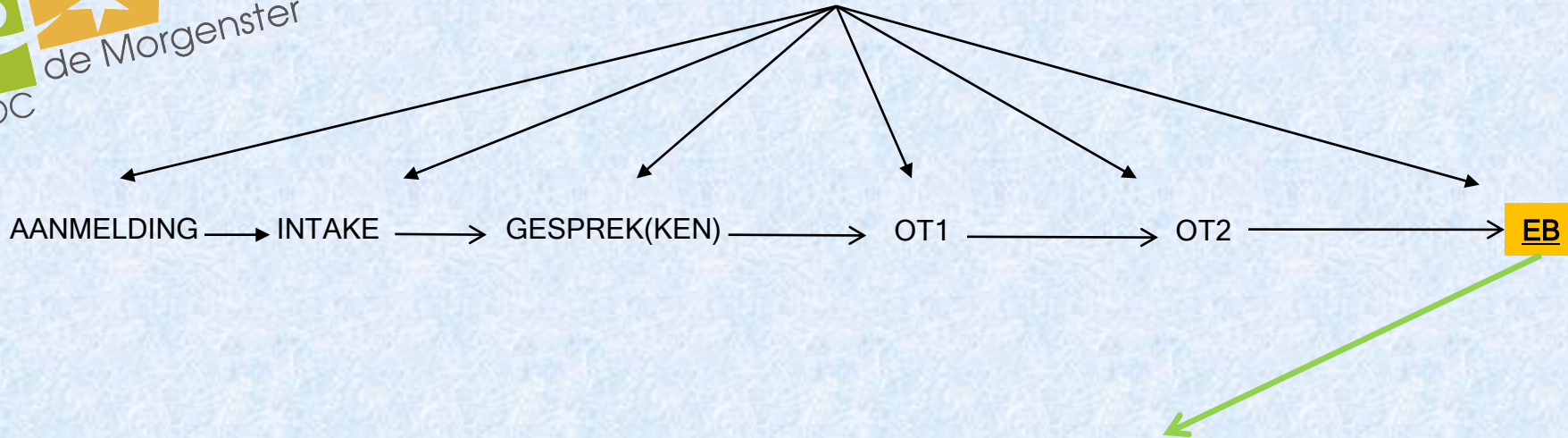
HANDELINGSPLANNING



EB

- Aanwezig: moeder, consulent JRB, gezinsbegeleider, individueel begeleider
- Jongere vooraf ingelicht van adviesbespreking: koos ervoor om niet aanwezig te zijn.
- Vader niet aanwezig
- Conclusie Eindbespreking
 - Heropname in onthaal in afwachting van opname in psychiatrische setting

HANDELINGSPLANNING



□ Kort na eindbespreking: escalatie situatie

- Wegens toenemende agressie: beëindigen van de residentiële opvang
- Time-out in psychiatrie
- Opstarten intensieve nazorg:
 - zoeken naar lange termijn oplossing binnen psychiatrische setting
 - Opstarten dossier VAPH
 - Contactherstel vader-Elvira begeleiden